

Josep Gironès Descarrega **Escriptor**

«SER PALETA DÓNA SATISFACCIÓ I SER ESCRIPTOR EM FA SENTIR REALITZAT»

Entrevista

‘Contalles de cafè’ és el darrer llibre de l'escriptor de la Fatarella on des de l'escenari d'un bar del carrer Apodaca de Tarragona narra històries reals «literaturitzades» que «acaben més o menys bé»

J. R. CORREAL
TARRAGONA

L'escriptor de la Fatarella Josep Gironès ha publicat, fins al moment, setze llibres de temàtica diversa: novel·la històrica, biografies, narrativa, gastronomia, viatges... Ara acaba de publicar **'Contalles de cafè' (que acaben més o menys bé)**, editat per Piolet, un recull de relats d'arrel popular, escrits a partir d'algunes experiències viscudes.

Ser un escriptor no professional em permet escriure sobre els temes que més m'agraden, la major part dels quals tenen a veure amb les Terres de l'Ebre i les persones que l'habitarem. Essencialment, intento transmetre els capítols més transcendents viscuts al territori, alguns dels quals encara són majoritàriament desconeguts per a moltes persones. I ara, amb *Contalles de cafè (que acaben més o menys bé)*, fem un pas més i oferim uns quants relats de contingut ben variat.

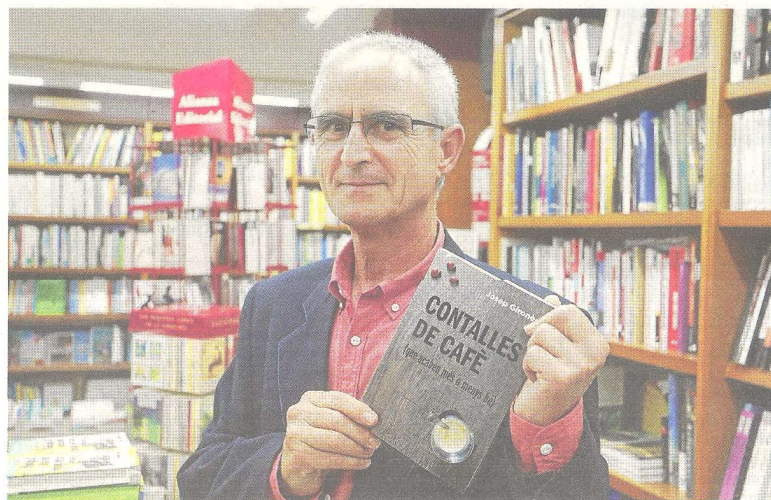
El bar Maria's del carrer Apodaca de Tarragona és totalment inventat o hi ha un establiment real al darrere?

Quan vaig lligar aquest recull de relats vaig crear un personatge que fes de fil conductor entre les diverses contalles i, com que aquest personatge no el podia tenir penjat del cel, li vaig inventar un bar que pogués regentar, on atendre els clients i escoltar les seves històries.

Els personatges dels seus relats també tenen cara i nom de veritat?

La major part dels personatges que formen part dels relats han existit, per bé que he optat per ometre la seva identitat per tal de poder destacar les accions que protagonitzen. Excepcionalment, la senyora Rossita Gironès, de ca Gatano, i en Josep Descarrega, de ca Carinyo, sí que en formen part amb la seva pròpia identitat.

Alguns relats són tràgics. Coneix algú que es va tirar del Balcó del Mediterrani?

Gironès diu que de tant tocar la pantalla del mòbil «acabarem amb un dit pla». FOTO: PERE FERRÉ

“

«Crec que d'aquí a pocs anys la meua obra servirà a les futures generacions per conèixer una part de la història passada i la forma com es vivia en aquesta part del país»

Certament, entre els relats n'hi ha algun de tràgic, per bé que la majoria tenen un altre tarannà. Pel que fa al Balcó del Mediterrani, ja se sap que és tot un referent per a les persones del nostre entorn que es volen llevar la vida, fins a tal punt que la nostra escriptora més admirada, Olga Xirinacs, va dedicar a aquest tema el llibre *El balcó dels suïcides*.

Actualment als cafès ja no se'n fan, de contalles. La gent viu aïllada al seu telèfon mòbil.

Aquest és un llibre de final d'època?

Els costums canvien. Abans la gent es trobava als cafès a les hores de costum, i sense haver quedat per WhatsApp! Aleshores compartien una gerra de vi i els neguits que tenien. Ara les persones som més tancades, ens passem moltes hores aguaitant als telèfons mòbils i en poc temps aconseguim tenir algun dit pla a base de passar-lo per la pantalla.

Vostè és paleta i escriptor. No coneix cap altre amb aquesta doble faceta...

Als pobles de la Terra Alta i pel temps que jo vaig néixer i créixer, els joves ens formàvem en un ofici i a mi em tocà el de paleta per tradició familiar. Amb tot, abans dels trenta anys ja vaig entrar a treballar a la Diputació de Tarragona. A partir dels quaranta anys i potser empeltat una mica per Joan Maria Pujals, vaig començar a escriure. A banda, he tingut experiències i responsabilitats a la política local, al món sindical, a l'associacionisme veïnal i en altres entitats sense ànim de lucre. I no

vull oblidar els articles publicats en diversos mitjans de comunicació, especialment els prop de dos-cents apareguts al *Diari*.

Quan escriu o quan parla, sembla estar més orgullós de ser paleta que no pas escriptor...

Qualsevol activitat que faci una persona, per anar bé l'ha de realitzar a gust. Mon pare m'inicià en l'ofici de paleta, amb capacitat per dissenyar una casa i construir-la de baix a dalt. És una gran satisfacció ser paleta de poble! Tanmateix, com a escriptor em sento molt realitzat. A tall d'exemple, una de les meves obres, *La cabana*, va servir per dignificar les víctimes dels Fets de la Fatarella de 1937.

Molts dels seus relats tenen un corol·lari de saviesa popular. Creu que s'ha acabat aquesta riquesa al nostre país?

Ja hem dit que la meua obra té una forta arrel popular, cosa que inclou una determinada forma de pensar, de parlar i, per suposat, d'escriure. Una part de la saviesa popular es mostra en els refranys, locucions i frases fetes que for-

men part de la nostra cultura, els quals, de manera ben sintètica, deixen paleses un seguit de sentències de contingut irrefutable. Jo n'utilitzo més de mil!

Quan pensa escriure el llibre de «rutes per badar»?

Jo vaig aprendre les primeres lletres de la mà de la mare, que me les escrivia al terra del mas amb un carbonet, un aprenentatge que va tenir continuïtat a l'escola i, ja de gran, a la universitat. A més, sempre he tingut a prop persones com en Carmel Biarnès, l'oncle Salvador Cugat Quiterio o els meus pares que m'han ensenyat a explicar-me l'entorn més proper, ja sigui al camp o al poble. Per això em resulta fàcil narrar l'art de la pedra en sec propi de les construccions pageses, els rastres de les diverses civilitzacions que han passat pel nostre territori, la influència dels animals i de la vegetació en el paisatge, el temps meteorològic... Amb aquest bagatge m'agrada passejar i observar, analitzar i comunicar, i en cada recorregut es troba una experiència. En referència a un llibre de rutes per badar, crec que la major part dels meus llibres ja tenen aquesta finalitat, en especial l'obra *Paratges d'encís i gent de bona mena*, editada l'any 1999.

Era tot millor o més autèntic abans?

Com a persona nascuda en l'àmbit rural, he viscut l'evolució que ha tingut lloc en el darrer mig segle, quan hem passat de portar un ruc a conduir cotxes, de treballar amb eines manuals a fer-ho amb tot tipus de maquinària, d'escriure a la pissarra a fer-ho amb un ordinador, de treballar de paleta a ser funcionari de l'administració local. Això m'ha permès ser testimoni directe de diverses èpoques, amb un seguit d'experiències que intento transmetre amb el suport de les lletres. I, sense cap mena de petulància, crec que d'aquí a pocs anys la meua obra servirà a les futures generacions per conèixer una part de la història passada i la forma com es vivia en aquesta part del nostre país.